

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III:6

2007-12-19

UD2007/47594/USTYR

Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
105 25 STOCKHOLM

Strategi för globala utvecklingsinsatser 2008-2010

1 bilaga

Ärendet

Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har utarbetat en treårig strategi för globala utvecklingsinsatser. Strategin ska styra de medel som Sida anvisas i myndighetens regleringsbrev under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, anslaget 8:1 Biståndsverksamhet, anslagsposten 3 Globala utvecklingsinsatser.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att *bifogad* strategi ska styra Sidas verksamhet avseende de medel myndigheten disponerar under den ovan nämnda anslagsposten Globala utvecklingsinsatser under perioden 2008-2010.

På regeringens vägnar

Gunilla Carlsson

Joachim Waern

Kopia till

SB/SAM
UD-MU
UD-UP
UD-SP
UD-IH
UD-FIM
UD-RS
Fi/BA
Fi/I1
U/IS
S/SKI
N/SKO
N/SAM
M/I
M/H

Utrikesdepartementet

Strategi för globala utvecklingsinsatser 2008-2010

1. Inledning

Globalt utvecklingssamarbete ska finansiera strategiska insatser på global nivå som uppfyller följande kriterier:

- verksamhet som mer effektivt kan genomföras av en internationell organisation än av Sverige bilateralt,
- insatser som kompletterar och stärker det bilaterala utvecklingssamarbetet och ger synergieffekter som ökar effektivitet, genomslag och kvalitet i det samlade svenska utvecklingssamarbetet,
- insatser inom prioriterade områden som är underförsörjda eller arbetar i "motvind".

Verksamheten kanaliseras i huvudsak genom multilaterala organisationer, svenska och internationella organisationer, inkl. enskilda organisationer. Det kan exempelvis röra sig om globala/gränsöverskridande insatser inom miljö, hälsa eller migration som kräver gemensamma lösningar, eller frågor som kan vara katalytiska till sin natur eller politiskt känsliga inom t.ex. områdena konflikthantering, mänskliga rättigheter, hiv/aids och demokrati. Insatser under strategin ska endast finansiera insatser som inte kan hänföras till en viss världsdel, region eller land och som därmed ej kan finansieras över Sidas regionala anslagsposter. Under globalt utvecklingssamarbete finansieras flera olika kategorier av insatser. Bland annat dessa:

- prioriterade verksamheter genom multilaterala organ och internationella organisationer,
- internationell policy- och metodutveckling genom aktiv svensk medverkan eller genom bidrag till program och organisationer
- policy- och metodutveckling i Sverige,
- utbildning och utveckling av den svenska resursbasen bl.a. i syfte att öka deltagandet av svenskar i det internationella samarbetet,

- utbildningsprogram inom Sidas fältverksamhet, tjänstgöring vid multilaterala organisationer och inom EU, sekonderingar till internationella organisationer, utbytes- och stipendieprogram och medverkan av svenska myndigheter och institutioner i globala initiativ,
- utbildningsprogram och kurser som syftar till att förbättra förutsättningarna för samarbetsländer och andra utvecklingsländer att bekämpa fattigdom genom effektiva insatser för kapacitets- och institutionsutveckling.

2. Mål, prioriteringar och inriktning

Verksamheten under strategin ska bidra till att uppfylla målen för internationellt utvecklingssamarbete och för reformsamarbete i Östeuropa: bidra till att skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor, respektive stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till Europeiska Unionen och dess värdegrunder.

2.1. Övergripande strategimål

- Ökad svensk medverkan i och påverkan på det globala utvecklingssamarbetet för långsiktig och hållbar fattigdomsminskning.
- Återföring av erfarenheter från det globala utvecklingssamarbetet till aktörer i Sverige och i samarbetsländer för långsiktig och hållbar fattigdomsminskning.

Synergieffekter mellan utvecklingssamarbete på global, regional och landnivå ska sökas och förstärkas för att öka effektiviteten, genomslaget och kvaliteten i det samlade svenska utvecklingssamarbetet.

2.2. Ämnesstrategisk verksamhet – Mål, inriktning och omfattning för verksamhetens olika delar

Mål för ämnesstrategisk verksamhet

Ökad påverkan på och utveckling av policys, metoder, kunskap, kapacitet och internationell samverkan inom områden av särskild betydelse för långsiktig och hållbar fattigdomsminskning och gränsöverskridande utvecklingsproblem. Stärkt svensk kompetens genom återföring av internationella erfarenheter samt policy- och metodarbete.

Verksamheten omfattar följande stöd:

- stöd till verksamhet inom prioriterade ämnesområden som p.g.a. sin karaktär eller omfattning kan genomföras mer effektivt av multilaterala organ eller internationella organisationer än genom bilateralt samarbete,
- kvalificerad, aktiv medverkan i internationell policy- och metodutveckling som syftar till påverkan, lärande och ökad effektivitet i utvecklingssamarbetet,
- stöd till kunskaps- och kompetensutveckling vid institutioner i Sverige i syfte att höja kunskapsnivån och effektiviteten i det svenska utvecklingssamarbetet.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt av regeringen prioriterade frågor, globala överenskommelser, gränsöverskridande problem och nya frågor som Sverige vill driva internationellt (framkantsfrågor).

1. Demokrati och mänskliga rättigheter

Sida ska genom internationell samverkan samt metod- och policyutveckling:

- bidra till att främja respekt för individers mänskliga rättigheter och en demokratisk samhällsutveckling som ger kvinnor, män och barn möjligheter att förbättra sin livssituation,
- delta i och bidra till internationell metod- och policyutveckling när det gäller kvinnors och barns åtnjutande av mänskliga rättigheter.

Prioriterade områden är främjande av respekt för de mänskliga rättigheterna (däribland främjande av yttrandefriheten), uppbyggnad av demokratiska institutioner och värnandet om rättstatens principer (däribland skydd av äganderätten och stärkande av statliga rättsvårdande institutioner), demokratisk samhällsstyrning (däribland stärkande av en opartisk och effektiv offentlig förvaltning samt kamp mot korruption) och det civila samhällets och oberoende mediers roll i demokratiseringsprocesser (däribland stöd till demokratiska krafter, allmänhetens tillgång till information och samhällsdebatt, samt kultursamarbete).

Stöd ska utgå med 75 miljoner kronor per år till demokratiuppbyggnad i utvecklingsländer via svenska partianknutna organisationer i enlighet med regeringens reviderade riktlinjer enligt beslut UD2006/60570/UP från den 21 december 2006.

2. Miljö och klimat

Sida ska genom internationell samverkan samt metod- och policyutveckling:

- bidra till att stärka det globala arbetet för miljö och klimat som grund för hållbar utveckling för att därigenom motverka att utvecklingsansträngningar och resultat undergrävs av klimatförändringar och miljöförstöring. Samverkan ska sökas med svenska myndigheter, organisationer och näringsliv,
- i samråd med Regeringskansliet och Naturvårdsverket verka för att stödja utvecklingsländer i deras arbete med utfasning av ozonnedbrytande ämnen inom ramen för Montrealprotokollet.

Prioriterade områden är anpassning till klimatförändringar, energi, miljö och säkerhet samt tillgång till vatten och sanitet.

Sida ska bidra med stöd till Global Water Partnership Organization (GWPO). Sida ska även bidra med stöd till den globala Kemikaliestrategin (SAICM) i samma nivå som för 2007, varav viss del av stödet ska gå till att driva så kallade framkantsfrågor inom SAICM.

Högst 1 500 000 kronor får användas för att förstärka myndighetens medverkan i och uppföljning av multilateralt miljösamarbete.

3. Jämställdhet och kvinnors villkor i utveckling

Sida ska genom internationell samverkan samt metod- och policyutveckling:

- bidra till millenniemålet att eliminera skillnader mellan pojkar och flickor vad gäller genomgång av primär- och sekundär skolutbildning,
- bidra till att stärka kvinnors möjlighet till inflytande när det gäller ekonomisk och social utveckling, demokratisk samhällsstyrning och konflikthantering. Främjandet av jämställdhet och kvinnors villkor och roller ska inkludera bidrag till att förändra attityder och beteenden gällande alla människors lika rättigheter och lika värde, identitet, roller och ansvar mellan könen, såväl hos vuxna som hos ungdomar och barn. Arbetet inkluderar också stöd till lagstiftning och uppbyggnad av institutioner som garanterar dess efterlevnad.

Prioriterade områden är ekonomisk och social utveckling som främjar kvinnors villkor och behov, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) inklusive hiv och aids, kvinnors politiska deltagande samt kvinnor och säkerhet, inkl. bekämpning av könsrelaterat våld.

4. Ekonomisk tillväxt, inkl. handel och utveckling

Sida ska genom internationell samverkan samt metod- och policyutveckling:

- bidra till förutsättningar för tillväxt som grund för fattigdomsbekämpning genom makroekonomisk stabilitet, väl fungerande näringsliv, infrastruktur, finansmarknad och en god samhällsstyrning samt en socialt och miljömässigt hållbar utveckling,
- bidra till att stärka utvecklingsländernas möjlighet att handla med omvärlden, stimulans av handel, investeringar och företagande,
- stödja arbetsmarknads- och sysselsättningsutveckling samt utveckling av informations- och kommunikationsteknik.

5. Social utveckling och trygghet, inkl. hiv/aids

Sida ska genom internationell samverkan samt metod- och policyutveckling:

- bidra till millenniemålen universell grundskoleutbildning för flickor och pojkar, minskad barnadödlighet, minskad mödradödlighet och bekämpande av hiv/aids-epidemin och andra sjukdomar,
- bidra till stärkandet av sociala trygghets- och hälsosystem samt till utbildningssystem,
- komplettera och stärka det bilaterala stödet till hiv- och aidsbekämpning med insatser via multilaterala och internationella enskilda organisationer samt främja synergier dem emellan. Sida ska vidare bidra till att stärka det globala arbetet mot hiv/aids genom en särskild satsning på prevention i samverkan med stöd till vård och behandling. Insatser ska även inkludera stöd till strategisk forskning kring microbicer och vaccin mot hiv/aids. Sveriges sammanlagda insatser mot hiv/aids ska inte understiga 2007 års nivå,
- medverka till förbättrad folkhälsa genom strategiska insatser mot missbruk av narkotika, alkohol och tobak, samt bidra till insatser för social rättvisa och bättre arbets- och levnadsvillkor för arbetstagare,

- bidra till uppfyllandet av målen i den strategiska handlingsplan för smittsamma sjukdomar,
- där Sverige har en komparativ fördel bidra till den globala policydiskussionen, t.ex. avseende våld mot barn, eller vad gäller SRHR i form av utbildning; information och rådgivning för ungdomar; tillgång till preventivmedel; sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive rådgivning och medicinsk vård; samt genom arbete när det gäller tillgång till säkra, lagliga aborter, inom ramen för breda ansatser där information och förebyggande insatser är av särskild vikt.

Sida ska bidra med stöd till Global Alliance on Vaccines and Immunisation (GAVI).

Sida ska senast den 30 april varje år rapportera till Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) om genomförandet av den svenska handlingsplanen mot smittsamma sjukdomar.

2.3. Kapacitets- och institutionsutveckling

Mål

Stärkt kapacitet hos deltagare från utvecklingsländer att bidra till organisationsutveckling och institutionella förändringsprocesser, bärkraftiga nätverk och partnerskap såväl direkt mellan deltagare från utvecklingsländer som mellan deltagare och svenska aktörer.

Verksamheten ska omfatta stöd till utbildnings-, utbytes- och stipendieprogram bl. a. internationella utbildningsprogram (ITP), samarbete mellan svenska kommuner och landsting och deras motsvarighet i utvecklingsländer samt vänortssamarbete.

Utbildningsprogrammen ska ha en inriktning mot för Sverige prioriterade områden där det finns hög svensk kompetens och behov och efterfrågan i utvecklingsländer. I programmen ska Sida söka medverkan från svenska företag, organisationer, myndigheter, högskolor, universitet och kommuner.

Sida ska bidra med stöd till Ett centrum för lärande om hållbar utveckling på Högskolan på Gotland samt World Maritime University i Malmö.

2.4 Resursbasprogram

Mål

Stärkt svensk kompetens och engagemang för internationellt samarbete genom bl.a. ökad andel kvalificerad svensk personal i av regeringen prioriterade internationella och regionala organisationer.

Sida ska i samråd, enligt avsnitt 4, med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) ange inriktningen (bl.a. vad avser rekrytering, förberedning, utbildning och utveckling) för resursbasprogrammen i syfte att öka svenskars deltagande i internationella organisationer. Verksamheten ska omfatta bl.a. tjänstgöring vid multilaterala organisationer och EU, sekonderingar till internationella organisationer, utbytes- och stipendieprogram, medverkan av svenska myndigheter och institutioner i globala initiativ samt utbildningsprogram inom Sidas fältverksamhet. Några exempel på program är rekrytering och finansiering av Junior Professional Officers till FN-organen (JPO-programmet), Young Expert vid EU-kommissionens delagation (JED-programmet), stipendieprogrammet Minor Field Studies (MFS) för högskolestudenter samt Biträdande Bilaterala Experter till Sida-relaterad verksamhet i fält (BBE-programmet). Ett långsiktigt perspektiv ska anläggas med inriktning mot att personer med t.ex. JPO- eller JED-bakgrund ses som rekryteringsbas för framtida anställning i internationella organisationer eller i Sverige.

2.5. Vissa bidrag till organisationer

Mål

Effektiv handläggning och uppföljning av vissa bidrag.

Verksamheten omfattar stöd till organisationer som regeringen prioriterar att stödja. Sida ska årligen under strategiperioden utbetala samt följa upp följande insatser utifrån de mål/kriterier Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) och Sida fastställer genom samråd enligt avsnitt 4:

- 40 miljoner kronor till stöd till WHO och UNAIDS för uppbyggnad av kapacitet i fattiga länder att utforma och formulera projektansökningar till den globala fonden.
- 10 miljoner kronor till svenska FN-förbundet.
- 3,5 miljoner kronor till svenska UNICEF-kommittén.
- 4 miljoner kronor till United Nations Volunteers (UNV).
- 3 miljoner kronor till United Nations System Staff College (UNSSC).

3. Strategiska överväganden

Resultatanalysen visar bl.a. att insatser för jämställdhet hittills utgjort en ringa del av globala program. I ljuset av regeringens prioritering av frågan under innevarande mandatperiod bör insatser för jämställdhet få ett utökat genomslag i användningen av anslaget. Sida bör även arbeta mer konsekvent med att säkra att insatserna under globala program genomförs så långt möjligt med utgångspunkt i ett rättighetsperspektiv och i fattiga människors perspektiv på utveckling. Sida har konstaterat

ett betydande mervärde i arbetet med s.k. ”motvindsfrågor”. Denna typ av frågor bör identifieras inom ramen för samtliga teman.

Sida bör i effektivitetssyfte fortsätta arbetet med att minska antalet insatser under globala program. Sida bör göra strategiska överväganden om vilka insatser som ska avslutas. Sida ska i samråd med UD identifiera vilka öronmärkta bidrag till multilaterala organ som bör avvecklas.

Fleråriga avtal och ett långsiktigt engagemang är önskvärda. Globala program har dock ett viktigt syfte när det gäller att snabbt kunna användas för att reagera på nya initiativ och utmaningar inom utvecklingsområdet. Därför får inte Sida inom den finansiella ram som finns för området 2.5 Vissa bidrag till organisationer, utöver de insatser som regeringen ovan angett, in-teckna medel avseende aktuellt år innan samråd (enl. avsnitt 4) har skett med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).

Strategins genomförande kan komma att påverkas av utfallet av den översyn av rollfördelningen mellan UD och Sida på det multilaterala området som kommer att genomföras i enlighet med den av regeringen den 3 april 2007 beslutade strategin för multilateralt utvecklings-samarbete. Därför beaktas i nuläget inte förslaget från Sida om att avsluta stöd till multilaterala organisationer i form av basbudgetstöd utan istället bör utfallet av översynen inväntas. Sida ska, i enlighet med strategin, delta i arbetet med bedömning av de multilaterala samarbetsorganisationernas relevans och effektivitet.

I fråga om stöd till program genom multilaterala organ ska Sida tillämpa de principer och kriterier som fastställs i regeringens strategi för multilateralt samarbete. Öronmärkta bidrag ska uppfylla ett eller flera av följande kriterier: de ska vara politiskt prioriterade, katalytiska, avse motvindsfrågor och/eller vara finansiellt underförsörjda. Insatserna ska vidare vara begränsade i tiden.

4. Organisation, samråd, genomförande och volym

För 2008 är volymen för verksamheten under Globala utvecklingsinsatser 2 080 000 000 kronor. Den procentuella fördelningen av beslutade medel till Globala utvecklingsinsatser ska under den 3-åriga strategiperioden vara följande:

Ämnesstrategisk verksamhet

Demokrati och mänskliga rättigheter, Miljö och klimat, Jämställdhet och kvinnors villkor i utveckling, Ekonomisk tillväxt, inkl. handel och utveckling, Social utveckling och trygghet, inkl. hiv/aids ca 70 %

Kapacitets- och institutionsutveckling ca 15%

Resursbasprogram ca 10%

Vissa bidrag till organisationer ca 5%

Vid förändring av medelstillelningen av anslagsposten Globala utvecklingsinsatser ändras fördelningen mellan ovanstående verksamhetsområden proportionellt.

Efter det att regeringen har fastställt strategin för Globala utvecklingsprogram ska Sida utarbeta en arbetsplan för en treårsperiod, inklusive en resultatmatris. En årlig översyn ska genomföras på basis av en omvärldsanalys, resultatrapportering och förekommande nya prioriteringar inom verksamheten. Eventuella nya områden för stöd ska diskuteras inom ramen för samråd. Sida ska följa upp fördelningen av medel på olika kategorier, stödformer och ämnesområden.

Sida ska varje höst vara sammankallande till ett samråd med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) om medelsfördelningen inom ämnesstrategisk verksamhet för det kommande året, utifrån bl.a. de prioriteringar som regeringen anger i budgetpropositionen. Vidare ska vid samrådet utnyttjandet av det aktuella årets anslag diskuteras, inklusive in-tecknande av medel under området 2.5 Vissa bidrag till organisationer. Utöver detta samråd kan Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) och/eller Sida vid behov ta initiativ till ytterligare samråd. Inför samråden ska Sida förse Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) med relevant underlag, inkl. information och bedömning av genomförandet av strategin (ekonomiskt utfall samt innehåll). Sida ska i underlaget även redovisa ett förslag på fördelning av strategins medel under nästkommande år.

Beslut om avslutande av stöd ska fattas och meddelas en organisation i god tid före avtalsperiodens slut. Särskilt lång förvarning ska ges och gradvis avtrappning av stödet tillämpas för organisationer som är beroende av ett fåtal givare och där Sida svarar för en större andel av resurserna. I dessa fall ska Sida med organisationerna regelmässigt ta upp behovet av en breddad finansiell bas för att minska beroende och sårbarhet.

Samspelet mellan program på de globala, regionala och nationella nivåerna ska synliggöras och avsedda synergieffekter ska anges på ett

systematiskt sätt. De globala programmens bidrag till utvecklingsarbetets mål ska därigenom tydliggöras. Sida ska under perioden utarbeta metoder i syfte att stärka och förtydliga kopplingen och synergieffekterna mellan Sidas insatser på de globala, regionala och nationella nivåerna. Sida ska vidare söka stärka synergieffekter mellan globala, regionala och nationella nivåerna i de multilaterala organ till vilka Sida ger bidrag.

Sida ska vidare under perioden systematisera och effektivisera lärandet och informationsspridningen från fältet till de multilaterala organisationerna och från de multilaterala organisationerna till fältet.

5. Resultatuppföljning

Sida ska utarbeta en utvärderingsplan för Globala utvecklingsprogram för att ha adekvat underlag för bedömningar och beslut. Större och principiellt viktiga insatser ska ges företräde. Dessa ska utvärderas minst vart femte år. Sida ska verka för att utvärderingarna inriktas på de frågor och problem som framkommit i tidigare granskningar, däribland styrnings- och managementfrågor, formulering av uppföljningsbara verksamhetsmål, system för uppföljning, resultatstyrning samt organisationens kommunikationsförmåga. En annan central aspekt är kopplingen mellan verksamhet på global, regional och nationell nivå med tonvikt på synergieffekter.

Utvärderingar och översyner ska närhelst det är möjligt genomföras tillsammans med andra biståndsgivare och Sida ska endast undantagsvis företa egna utvärderingar. Detta ska beaktas i Sidas utvärderingsplan. Även i fråga om uppföljning och dialog ska Sida söka samverka med andra finansörer för att bidra till harmonisering och effektivt utnyttjande av resurser.

6. Resultatanalys av Globala utvecklingsprogram t.o.m. 2007

Anslaget för Globala utvecklingsprogram uppgick 2007 till nästan 1,9 miljarder kronor. Användningen av dessa medel och insatser har varit svåra att överblicka och det har funnits brister i styrningen.

Sidas granskning av Globala utvecklingsprogram visar att ämnesstrategisk verksamhet utgör ett värdefullt komplement till det bilaterala samarbetet. Det ger Sverige möjlighet att delta i internationella policydiskussioner inom prioriterade områden påverka policyarbetet och att i samverka med andra aktörer bidra till att lösa gränsöverskridande problem. Genom att strategiskt kombinera globala program och

bilaterala insatser uppnås en större effektivitet i utvecklingsarbetet. Policy- och metodutveckling utgör själva kärnan i stödet som ryms inom Globala utvecklingsprogram, och att de flesta organisationerna lyckas med att utveckla, sprida och tillämpa nya tankesätt och modeller. Många utvärderingar fokuserar på strategiska lednings- och managementfrågor. Inte sällan anser utvärderarna att organisationerna behöver satsa mer på sin egen organisations- och kapacitetsutveckling. Förmågan att kommunicera viktiga budskap varierar.

Särskilda insatser för jämställdhet utgör en mycket liten del av Globala utvecklingsprogram. Rättighetsperspektivet och fattiga människors perspektiv på utveckling är i varierande grad synliga. Samtliga granskade organisationer genomför verksamheten på både global och nationell nivå och betydande synergieffekter och starka kopplingar kan uppvisas. Flertalet bidrar till internationella norm- och regelverk eller policyutveckling som påverkar staters och samhällens agerande. För lokala MR-organisationer ger det internationella stödet ett skydd som är avgörande för deras möjlighet att verka. Det globala och regionala stödet fyller en normativ och strategisk funktion där betydligt fler länder får tillgång till information och modeller för verksamhet än vad som varit möjligt vid bilateralt stöd. Där Sida givit mindre och riktade stöd till s.k. ”motvindsfrågor”, t.ex. mänskliga rättigheter och jämställdhet, framhåller organisationerna att dialogen och engagemanget från Sida ger ett betydande mervärde.

Globala program uppvisar en stor bredd när det gäller insatser, såväl tematiskt som storleksmässigt. Det finns en tydlig ansats till att minska antalet insatser och att söka större och mer långsiktigt engagemang.